

Nr 169.

Av herr **Andersson, Emil, m. fl.**, om ändrad lydelse av 7 § 2 mom. lagen om kyrkofond.

Enligt lag den 8 oktober 1935 angående ändrad lydelse av 7 § lagen den 30 augusti 1932 om kyrkofond har nämnda paragraf erhållit följande lydelse: »Om för gäldande av pastoratets prästlönekostnader under året åtgår högre belopp än som täckes dels av avkastningen av pastoratets prästlönetillgångar — med undantag som i 4 § sägs — dels ock därutöver av ett belopp motsvarande en uttaxering för skattekrona inom pastoratet av det öretal, konungen för året bestämmer, äger pastoratet för vad ytterligare erfordras erhålla tillskott av kyrkofonden, dock ej för gäldande av lönebelopp, som pastoratet enligt 9 eller 10 § lagen om reglering av prästerskapets avlöning särskilt förbundit sig att utgöra.

Vid bestämmande av tillskott som nu sagts, skall löneboställes avkastning tagas i beräkning med belopp, som fastställts med tillämpning av 9 § (löneboställets normalavkastning), samt avkastningen av fond, som förvaltas av pastorat, beräknas till den procent, lägst tre och högst fem, av fondens kapital, som konungen bestämmer.»

Enligt den ursprungliga lydelsen av nämnda paragraf skulle avkastningen av fond, som förvaltas av pastorat, beräknas till fyra procent av fondens kapital.

Den beslutade ändringen av paragrafen var betingad av en önskan att ifrågavarande ränta anpassades efter läget på den allmänna lånemarknaden. Genom lagändringen gavs konungen rätt att bestämma räntan till lägst 3 procent och högst 5 procent. Under tiden efter lagändringen har ränteläget undergått i första hand en förändring nedåt och därefter en stabilisering, som synes oss böra föranleda en sänkning av det lägsta procenttal till vilket konungen äger att bestämma räntan. Det torde sålunda vara allmänt känt, att det för pastoraten praktiskt sett numera är omöjligt att placera inflytande medel, vilka skola fonderas, mot en till tre procent uppgående ränta.

Mot en ifrågasatt sänkning av räntan kan kanske resas den invändningen, att ett flertal pastorat redan lyckats placera dem tillhöriga fonder mot en ränta, som skulle motivera ett bibehållande av den gällande lägsta gränsen för att pastoraten icke skola tillföras en icke avsedd vinst. Vi tro icke, att detta är fallet, utan äro förvissade om att de flesta pastorat hava sina fondmedel placerade mot en ränta som icke obetydligt understiger 3 procent.

Redan det förhållandet att pastoraten tvingas att uttaxera större eller mindre belopp för täckande av sina här ifrågakomna ränteförluster torde motivera en sänkning av den gräns nedåt, som nu är fastslagen. Det finns

emellertid skäl, som på ett mera markant sätt giva anledning till en dylik sänkning.

För närvarande torde det icke ligga i pastoratens intresse att medverka till de försäljningar av ecklesiastik jord, som för varje dag synas bliva alltmer aktuella. Ännu hava pastoraten kanske icke mera allmänt uppmärksamheten fäst därå, att ju fler försäljningar som ske från boställena och kapital, som skall fonderas av pastoraten, således inflyter till dessa, desto större ränteförluster åsamkas pastoraten. För pastoraten måste det därför mycket snart framstå som en viktig angelägenhet att skydda sig mot dessa försäljningar och de därav föranledda ränteförlusterna. Därigenom skulle en oftast önskvärd utveckling av t. ex. planlagda samhällen kunna försvåras eller förhindras. Vi hava oss vidare bekant att pastorat vägrat att försälja grus från pastoratet tillhörigt grustag endast av den anledningen, att pastoratet för varje kubikmeter grus som försäljes tillfogas ränteförlust å inflytande köpeskillingsmedel, vilka enligt beslut av vederbörande stiftsnämnd skola fonderas. Dessa och andra exempel göra det klart för oss att en sänkning av den nu gällande lägsta gränsen för räntan måste åstadkommas.

En av oss åsyftad sänkning av denna gräns skulle givetvis därest den utnyttjades förorsaka viss förlust för kyrkofonden. Vi tro oss emellertid kunna utgå ifrån, att denna förlust icke skall bliva så betydande, att den behöver förorsaka en höjning av den allmänna kyrkoavgiften. Även om så skulle bliva fallet anse vi detta vara att föredraga framför nu gällande ordning. Det kan nämligen icke vara den ecklesiastika lagstiftningens mening att pastorat, som genom försäljning av vissa delar av sitt boställe för tillgodoseende av exempelvis vissa sociala, pastoraten icke direkt avhängiga önskemål skola tvingas att påföra församlingsmedlemmarna en högre uttaxering för prästlönekostnader än pastorat, som antingen icke hava boställen eller också vägra att tillgodose dessa sociala önskemål. Detta för övrigt så mycket mindre som förstnämnda pastorat praktiskt taget icke kunna genom något sitt åtgörande förhindra uppkomsten av de ränteförluster, som förorsaka den extra uttaxeringen.

Slutligen vilja vi beröra frågan om den av Kungl. Maj:t bestämda räntesatsen. Storleken av denna prövas och avgöres årligen av Kungl. Maj:t och är för närvarande fastställd till $3\frac{1}{2}$ procent. Kungl. Maj:t har sålunda icke funnit skäl att utnyttja det lägsta procenttal, som nu är möjligt att tillämpa. Att vi i allt finna oss böra föreslå en sänkning av denna gräns beror framför allt därpå, att vi anse oss kunna utgå ifrån att vid en blivande omprövning av procenttalet Kungl. Maj:t skall finna det nödvändigt att sänka räntesatsen åtminstone ned till den lägsta nu möjliga gränsen. Då en ändring av ifrågakomna lagparagraf förutsätter medgivande av kyrkomöte kan en sådan väntas draga ut på tiden och då det vidare av oss anses i högsta grad önskvärdt att möjlighet gives Kungl. Maj:t att nedbringa räntesatsen så att den kommer att svara mot rådande ränteläge, hava vi funnit oss redan nu vilja underställa frågan riksdagens prövning.

Vi tillåta oss sålunda hemställa,

att riksdagen ville för sin del besluta att 7 § mom. 2 lagen om kyrkofond skall hava följande ändrade lydelse: Vid bestämmande av tillskott, som nu sagts, skall löneboställes avkastning tagas i beräkning med belopp, som fastställts med tillämpning av 9 § (löneboställets normalavkastning), samt avkastningen av fond, som förvaltas av pastorat, beräknas till den procent, lägst två och högst fem, av fondens kapital, som konungen bestämmer.

Stockholm den 23 januari 1939.

Emil Andersson
Jäger.

John Gustavson.

Bernhard Nilsson.

Wiktor Egnell.

Axel Mannerskantz.
